

Lärande TILLSAMMANS!

---

*Plan för samverkan
mellan förskola, skola
och arbetsliv*

Tillsammans

– FRÅN SKILDA VÄRLDAR
TILL GRÄNSLÖS SAMVERKAN!

Genom en stark och naturlig samverkan mellan skola och arbetsliv är vi med och formar framtidens medarbetare som redan från tidiga år utvecklar förmågor och lär sig vad som förväntas i det framtida samhället. Alla barn och elever ska erbjudas ett meningsfullt lärande där sambandet mellan arbetsliv och lärande i förskola och skola blir tydligt.

Inledning

I förskolans och skolans uppdrag ingår att barnen och eleverna ska vara aktiva och deltagande. Barnen och eleverna blir motiverade och vill lära sig mer när kunskaperna tillämpas praktiskt. Utbildningen ska ge barn/elever förutsättningar att utveckla digital kompetens och ett entreprenöriellt lärande som stimulerar förmågor som ansvarstagande, nyfikenhet, reflektionsförmåga, initiativförmåga, självförtroende, kompetens att utveckla nya idéer och handlingskraft. Entreprenörskap i skolan handlar om ett pedagogiskt förhållningssätt i klassrummen. För att lyckas väl i detta arbete måste förskolan/skolan, arbetslivet och föreningslivet samverka. Alla barn och elever ska kontinuerligt under sin skoltid ges likvärdiga möjligheter att komma i kontakt med arbetslivet och föreningslivet. Ur arbetslivets perspektiv är det viktigt att lära känna och vara med och forma sina framtida medarbetare för att få en hållbar och kvalitativ rekrytering. Skolans ämnesundervisning ska ha en naturlig koppling till arbetslivet för att öka barnens/elevernas intresse och motivation. Vi vill öppna skolan mot arbetslivet för att öka kunskapen om arbetsgivarnas förutsättningar och förväntningar och på så sätt förbereda barnen/eleverna inför framtida yrkes- och utbildningsval. Lika viktigt är det att arbetslivet får en ökad kunskap om utbildningen och skolan.

Syftet med ”Lärande Tillsammans” är att utveckla samverkan och kontakter mellan olika aktörer inom skola och arbetsliv. Samverkan ska stimulera till undersökande och kreativa arbetssätt som främjar elevernas lärande. Den ska även bidra till att utveckla barns och elevers entreprenöriella förmågor, drivkraft, lust och motivation till fortsatt lärande.

Syftet är även att vidga barnens och elevernas perspektiv, att hjälpa dem se fler möjligheter och på så vis motverka begränsningar som grundar sig på kön, social eller kulturell bakgrund. Genom att stärka varje elevs tro på sin egen förmåga och att hitta sin egen drivkraft ökar motivationen och därmed nås bättre resultat.

Sävsjö kommuns skolplan

”Samverkan mellan skolan och omvärlden stimulerar barnens och elevernas lärande. Det entreprenöriella lärandet ger sammanhang även utanför förskolan och skolan. Entreprenörskap som förhållningssätt utvecklar barns och elevers kreativitet, nyfikenhet och stärker motivationen och självförtroendet”

Nationella

MÅL & RIKTLINJER

I läroplanerna för förskolan, skolan och gymnasieskolan formuleras värdegrunder och uppdrag samt mål och riktlinjer för verksamheterna. Dessa visar tydligt att det är viktigt att stärka de entreprenöriella förmågorna hos barn och ungdomar, att lärande och kunskaper konkretiseras och kopplas till omvärlden och arbetslivet.

FÖRSKOLANS UPPDRAG

Förskolan ska erbjuda barnen en trygg miljö som samtidigt utmanar och lockar till lek och aktivitet. Den ska inspirera barnen att utforska omvärlden. Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Den pedagogiska verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för den pedagogiska verksamheten. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.

GRUNDSKOLANS UPPDRAG

Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan har i uppdrag att överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Skolan ska förmedla de mer beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensram alla i samhället behöver.

En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap. Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan, de ska få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att skolan har en god samverkan med gymnasiet och med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

GYMNASIESKOLANS OCH VUXENUTBILDNINGENS UPPDRAG

Gymnasieskolan och vuxenutbildningen ska samverka nära med de övriga skolformerna, arbetslivet, universiteten/högskolorna och med samhället i övrigt. Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och även få underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet. Det är särskilt viktigt att skolan samarbetar med arbetslivet kring yrkesutbildningar.

Eftersom arbetslivet ständigt förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden, har studie- och yrkesvägledning stor betydelse. Universitet och högskolor, arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i informationen till skolan och eleverna.

SÄVSJÖ NÄRINGSLIVS UPPDRAG

SNAB verkar för att etablera tidig kontakt mellan skolan och arbetslivet. För att säkra företagens kompetensförsörjning är det viktigt att samverkan mellan näringslivet och skolan ökar. Dagens elever är framtidens medarbetare och entreprenörer. Lika viktig är samverkan för företagen. Det kan handla om att säkra generationsväxling på företaget, höja statusen och intresset för branschen, stärka banden till lokalsamhället, skapa lojalitet eller öka försäljningen. Samverkan höjer också kvaliteten i skolan. När skolan ser behoven hos företagen ökar insikten om vad utbildningen behöver leverera.

Beskrivning AV AKTIVITETER

De aktiviteter som beskrivs nedan är den lägstanivå som alla barn och elever i Sävsjö ska delta i. Aktiviteterna och insatserna ska anpassas till barnens och elevernas intressen, ålder och mognad, liksom till lokala förutsättningar. För elever i grund-, gymnasie- eller vuxensärskola gäller planen i tillämpliga delar.

ARBETSLIVSFÖRDJUPNING

En arbetslivsfördjupning innebär ett arbetsplatsbesök eller ett besök av näringslivet i skolan och genomförs årligen där barnens/elevernas upplevelser ingår som en del i undervisningen och bearbetas före och efter. Arbetslivsfördjupningen kan vara en del av ett arbets- eller temaområde eller ha sin utgångspunkt i elevernas framtidsplaner. Den ska innehålla praktiska inslag och/eller uppgift/case att diskutera och lösa. Meningen är att ge eleverna en ökad förståelse om vilka förväntningar och krav som finns från arbetsgivare och kollegor gällande sådant som ansvar, egenskaper, samarbete och erfarenheter. Arbetslivsfördjupningen kan också ge insikt om hur arbetsmiljön ser ut, vilka arbetstider och löner som råder, samt information om karriärmöjligheter, utbildningskrav och arbetsmarknad.

GRUPPUPPGIFT OM FRAMTIDEN OCH YRKEN

Uppgiften genomförs som samtal i mindre grupper med utgångspunkt från frågeställningar. I förskoleklassen målar barnen en bild om hur de tänker sig jobb i framtiden, i årskurs 1 skriver eleverna en egen text med tankar, drömmar och planer om framtid och yrkesval. Dokumentationen sparas för varje elev.

STUDIEBESÖK

Ett besök/rundvandring på en arbetsplats anpassad efter ålder och grupp med en enkel uppföljning.

ÄMNESANKNUTEN ARBETSLIVSFÖRDJUPNING

Ämnesläraren bjuder in arbetslivet till skolan i sin ämnesundervisning eller gör besök ute i arbetslivet med anknytning till ämnet tillsammans med sin elevgrupp. Exempel: En biologilärare besöker tillsammans med elevgruppen en optiker i kursavsnittet "Sinnesorganen" eller bjuder in en optiker till elevgruppen i skolan. Syftet är att eleven ska få ökad kännedom och insikt om var ämnet förekommer ute i arbetslivet och därigenom öka elevens motivation i ämnet.

FRAMTIDSTÅGET

Företaget "Information arbetsmarknad" genomför årligen en turné på landets högstadieskolor som de kallar för Framtidståget. De har med sig unga inspiratörer som berättar om sina erfarenheter av arbete och studier. De visar även korta branschfilmer om olika yrken.

FRAMTIDENS YRKE

Varannan månad bjuds en person in till skolan för att berätta om sitt yrke. Ibland sker detta på en arbetsplats.

NÄRINGSLIVSSAFARI

SNAB anordnar årligen en "Näringslivssafari" för skolans personal. Målsättningen är att skapa en fördjupad insikt i vad som kan vänta barnen/eleverna vid deras kontakter med näringslivet under skolperioden samt efter avslutad skolgång och att skolans personal ska få ökade kunskaper och erfarenheter som utvecklar lärandet.

PRAO

Prao syftar till att eleverna får uppleva arbetsplatser inom olika områden och se vilka krav och villkor som finns i arbetslivet. Under praon får eleverna testa och upptäcka sina intressen och förmågor. Praon förankrar även elevernas kunskaper och lärande från skolan till arbetslivet och kopplar ihop teori och praktik.

APL

På gymnasiet är det de yrkesförberedande programmen som har arbetsplatsförlagt lärande, APL som ska förekomma på alla yrkesprogram med minst 15 veckor och ingår i kurserna på programmet. Det är karaktärlärarna som har ansvar för planering och uppföljning av APL.

STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Studie- och yrkesvägledning ska på olika sätt bidra till att ge eleverna kunskap, stöd och erfarenheter för att kunna göra väl underbyggda studie- och yrkesval.

I Skolverkets allmänna råd och kommentarer om studie- och yrkesvägledning beskrivs att studie- och yrkesvägledning förekommer i olika former i skolans verksamhet och berör all pedagogisk personal.

GYMNASIEINFORMATION

Information om gymnasieutbildning sker kontinuerligt från och med åk 6. Informationen ges dels genom besök på skolan av elever från gymnasieskolans olika program, dels genom olika former av besök i gymnasieskolan. Studie- och yrkesvägledaren informerar klassvis om gymnasiet i årskurserna 8 och 9.

UNG FÖRETAGSAMHET

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation som erbjuder processutbildningen UF-företagande på Aleholmsskolan. Eleverna tar själva fram en affärsidé och startar, driver och avvecklar ett UF-företag under ett läsår. Eleverna får möjlighet att samarbeta, lösa problem, fatta beslut och ta ansvar.

SNAB stöttar UF-företagen bl a genom rådgivning och delar ut pris till årets bästa UF-företag på näringslivsgalan.

Ung Företagsamhet arbetar också med entreprenörskap genom läromedel *Vårt samhälle*, *Se möjligheterna* och *Min framtid och ekonomi* för hela grundskolan som underlättar samarbeten med det lokala näringslivet. Barn och ungdomar ges möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet och sina entreprenöriella förmågor samtidigt som de lär sig mer om samhället, yrken och arbetsplatser. För mer information besök hemsidan och skapa ett konto: ungforetagsamhet.se/Jonkoping

Matte, engelska, historia, fysik ... Skoldagarna är fyllda av lektioner i många olika ämnen. Ibland är det kanske lätt att glömma varför - att syftet med allt pluggande är att vi en dag ska ha nytta av våra kunskaper. Vi vet inte var och vi vet inte när. Vi vet inte vilka kunskaper vi dagligen kommer att behöva, och vi kan aldrig säga att det finns kunskaper som vi inte kommer att ha nytta av.

Forum FÖR SAMVERKAN

SAMVERKANSGRUPP FÖR "LÄRANDE TILLSAMMANS"

För att skapa kontakter och förutsättningar, samordna, utveckla och följa upp de aktiviteter som beskrivs i denna plan finns en övergripande samverkansgrupp med representanter för skola, förskola, SNAB och arbetslivet. Samverkansgruppen ska verka för att uppmuntra till att använda arbetslivet som lärokälla i större utsträckning. Gruppen träffas tre gånger om året. Sammankallande är SNAB.

SNAB

Sävsjö Näringslivs AB, SNAB, är samordningsorgan och skall verka för tidig kontakt mellan företag och förskola/skola, samt aktivt arbeta för utvecklingen av arbetsplatsförlagd utbildning. De hjälper förskolan/skolan med kontakter och information till företag inom kommunen. På SNAB:s hemsida finns kontaktuppgifter till ansvariga på företag och skolor. Här finns även nyheter och information om samverkan mellan skola och arbetsliv. SNAB ansvarar för att skolan får ut nyhetsbrev och inbjudningar till arrangemang i sin verksamhet.

HR-NÄTVERK

Inom näringslivet finns ett nätverk för personalansvariga. Syftet med nätverket är att samordna rekryteringsbehov, erbjuda aktuella föredrag, diskutera personalfrågor samt hjälpa varandra med personal vid konjunkturväxlingar. SNAB ansvarar för nätverket och bjuder in representanter från skolan.

BRANSCHRÅD

Alla yrkesprogram på Aleholm kallar till Branschråd minst en gång per termin. I råden ingår rektor, representanter från näringslivet, BU-nämnden, facklig representant samt personal och elever från programmen. Rådet träffas för att informera varandra om vad som händer i skolan och i näringslivet. Ett gemensamt arbete görs för att programmen ska utvecklas så att undervisningen ska följa näringslivets krav.

SAMSA-GRUPPEN

Ordet SAMSA är en förkortning av Samverkan Mellan Skolan och Arbetslivet. Det är en arbetsgrupp som består av elev- och lärarrepresentanter från högstadiet som tillsammans med studie- och yrkesvägledare och representant från SNAB arbetar med uppdraget att utveckla skolornas kontakter med arbetslivet. Gruppen träffas 2 gånger/termin.

Aktiviteter

Förskola

Åk	Aktivitet	Ansvarig
F	Arbetslivsfördjupning / Studiebesök	Förskollärare
	Stimulera till roll- och yrkeslekar	Förskollärare
	Tematiskt arbete kring yrken och närmiljö	Förskollärare
	Samtal kring framtiden	Förskollärare

Fk - 3

Åk	Aktivitet	Ansvarig
F	Arbetslivsfördjupning och/eller bjuda in föräldrar som berättar om sina yrken och arbetsplatser	Klassföreståndare
	Stimulera till roll- och yrkeslekar	Klassföreståndare
	Gruppuppgift om framtiden/yrken	Klassföreståndare
År 1	Elevgruppen besöker eller bjuder in vaktmästare, lokalvårdare och personal i skolkök	Klassföreståndare
	Gruppuppgift om framtiden/yrken	Klassföreståndare
År 2	Arbetslivsfördjupning	Klassföreståndare
	Studiebesök på bondgård	Klassföreståndare
	Studiebesök i livsmedelsbutik	Klassföreståndare
År 3	Arbetslivsfördjupning inom livsmedelsindustrin	Livsmedelsindustrin, se SNAB:s hemsida för ansvarigt företag.
	1-dags prao hos förälder eller annan anhörig	Klassföreståndare

4-6

Åk	Aktivitet	Ansvarig
År 4	Arbetslivsfördjupning	Klassföreståndare
	Bjuda in någon som berättar om sitt yrke och sin arbetsplats	Klassföreståndare
	1-dags prao i arbetslivet	Klassföreståndare
År 5	Arbetslivsfördjupning inom trähusbranschen. Broschyren »Trä Äger« kan beställas på info@snab.nu .	Trähusbranschen, se SNAB:s hemsida för kontakt till ansvarigt företag. Klassföreståndare
År 6	Arbetslivsfördjupning	Klassföreståndare
	Besök och information av studie- och yrkesvägledare.	Klassföreståndare
	2-dagars prao i arbetslivet.	Klassföreståndare

Aktiviteter

7-8

Åk	Aktivitet	Ansvarig
År 7	Framtidens yrke (cirka 8 yrken/läsår)	SYV och SNAB
	Ämnesanknuten arbetslivsfördjupning. Minst en obligatorisk arbetslivsfördjupning per ämne på eller utanför skolan under ordinarie lektionstid som an knyter till ämnet/kursplanen.	Ämneslärare SNAB bistår med kontakter
År 8	Framtidens yrke (cirka 8 yrken/läsår)	SYV och SNAB
	Ämnesanknuten arbetslivsfördjupning. Minst en obligatorisk arbetslivsfördjupning per ämne på eller utanför skolan under ordinarie lektionstid som an knyter till ämnet/kursplanen	Ämneslärare SNAB bistår med kontakter
	Gymnasieinformation klassvis	SYV
	Besök på Aleholm	SYV på Aleholm
	För- och efterarbete av praoveckor	Arbetslaget
	Praoinformation klassvis	SYV
	Prao – 1 vecka	SYV
	Enskilda vägledningssamtal inför gymnasievalet med studie- och yrkesvägledare	SYV

9

Åk	Aktivitet	Ansvarig
År 9	Framtidståget	SYV
	Månadens yrke (cirka 8 yrken/läsår)	SYV och SNAB
	Ämnesanknuten arbetslivsfördjupning. Minst en obligatorisk arbetslivsfördjupning per ämne på eller utanför skolan under ordinarie lektionstid som an knyter till ämnet/kursplanen	Ämneslärare SNAB bistår med kontakter
	Temadag "TEMA-16" med inslag från arbetslivet	SYV och skol-sköterska
	Gymnasieinformation klassvis	SYV
	Besök på Aleholm	SYV på Aleholm
	Besök på övriga gymnasieskolor	SYV på berörd gymnasieskola
	Enskilda vägledningssamtal inför gymnasievalet med studie- och yrkesvägledare	SYV
	För- och efterarbete av praovecka	Arbetslaget
	Praoinformation klassvis	SYV
Prao – 1 vecka	SYV	

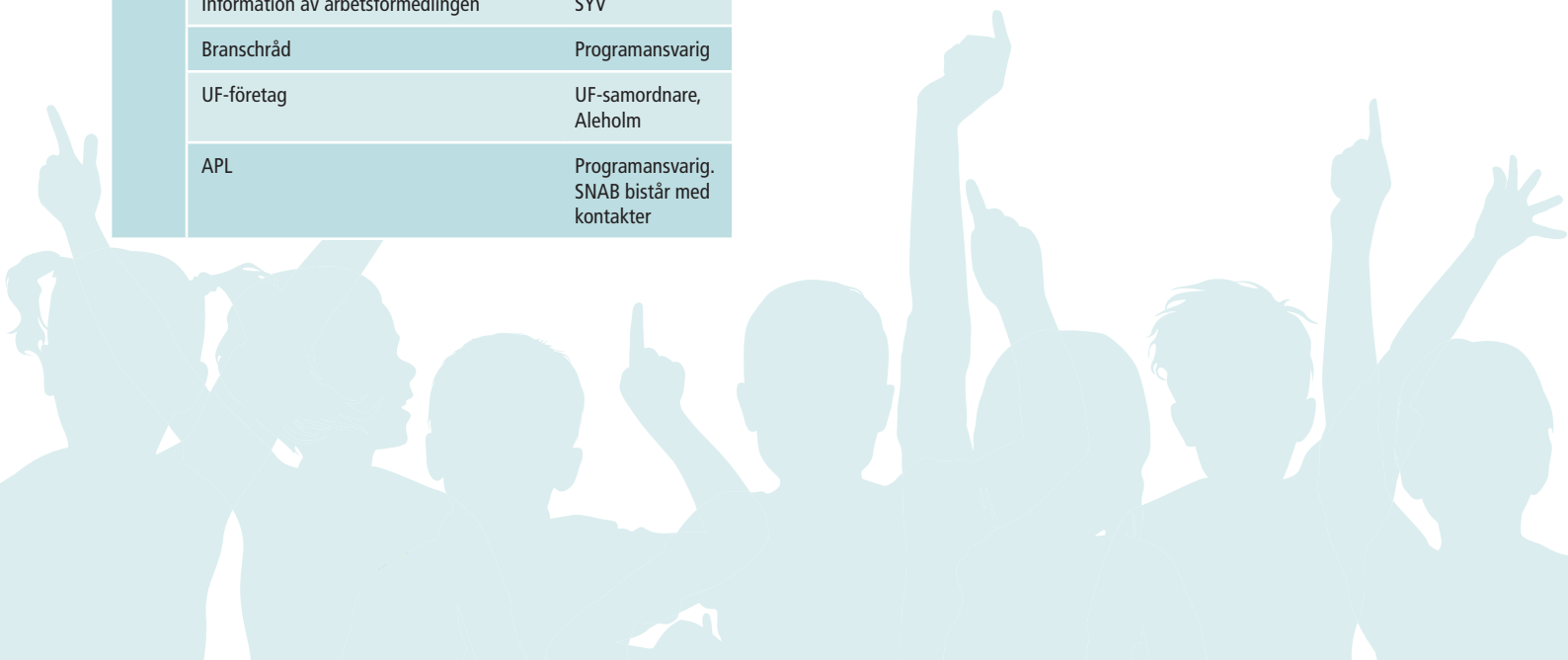
Aktiviteter

Gymnasiet

Åk	Aktivitet	Ansvarig
År 1	Ämnesanknuten arbetslivsfördjupning och/ eller ämnesanknutet besök på skolan av arbetsplats	Ämneslärarna. SNAB bistår med kontakter
	Studie- och yrkesvägledning	SYV
	Branschråd	Programansvarig
År 2	Ämnesanknuten arbetslivsfördjupning och/ eller ämnesanknutet besök på skolan av arbetsplats	Ämneslärarna. SNAB bistår med kontakter
	Studie- och yrkesvägledning	SYV
	Branschråd	Programansvarig
	UF-företag	UF-samordnare, Aleholm
	APL	Programansvarig, SNAB bistår med kontakter
År 3	Ämnesanknuten arbetslivsfördjupning och/ eller ämnesanknutet besök på skolan av arbetsplats	Ämneslärarna SNAB bistår med kontakter
	Klassvis information om val till universitet/ högskola eller annan utb. Samt möjlighet till individuella samtal kring studiesituationen.	SYV
	Studie- och yrkesvägledning	SYV
	Information av arbetsförmedlingen	SYV
	Branschråd	Programansvarig
	UF-företag	UF-samordnare, Aleholm
	APL	Programansvarig. SNAB bistår med kontakter

Vuxenutbildning

Nivå	Aktivitet	Ansvarig
SFI	Individuella studie- och yrkesvägledningssamtal erbjuds	SYV
	Gruppinformation om Sveriges utbildningssystem och lokal vuxenutbildning	SYV
	Gruppinformation om lokal och regional arbetsmarknad	SYV
	Studiebesök på arbetsplatser	Lärare, SNAB bistår med kontakter
Grundskola	Individuella studie- och yrkesvägledningssamtal erbjuds	SYV
	Studiebesök på arbetsplatser	SYV och lärare
Gymnasium	Individuella studie- och yrkesvägledningssamtal erbjuds	SYV
	APL i yrkesutbildning	SYV och lärare

Bilagor

BILAGA 1

Arbetsgång/Checklista för arbetslivsfördjupning

- Arbetslivsfördjupningen bör vara en fördjupning av ett pågående arbetsområde/tema.
- Eleverna är delaktiga och kommer med förslag på vilken/vilka arbetsplatser som kan vara lämpliga att komma i kontakt med.
- Besöket föregås av ett samtal från skolan till arbetsplatsen där en beskrivning av arbetsområdet/temat ges.
- Undervisande lärare har i förväg en idé om vilket praktiskt inslag/case som skulle vara lämpligt att arbeta vidare med i skolan.
- Eleverna informeras genom att besöka arbetsplatsens hemsida.
- Eleverna förbereder frågor att ställa under besöket.
- Under besöket får eleverna möjlighet att berätta om anledningen (syftet) till besöket och att ställa sina frågor.
- Eleverna får information om den del av verksamheten som har koppling till arbetsområdet/temat.
- Arbetsplatsen avslutar besöket med att formulera en uppgift/case att arbeta vidare med i skolan.
- Eleverna arbetar med uppgiften/caset i skolan.
- Uppföljning och återkoppling där eleverna får möjlighet att visa sina arbeten och diskutera tankar och idéer med arbetsplatsen.

BILAGA 2

Gruppuppgift om olika yrken. Förskoleklass och årskurs 1. Uppgiften genomförs genom samtal i mindre grupper med utgångspunkt från nedanstående frågeställningar.

I förskoleklassen målar barnen en bild om hur de tänker sig jobb i framtiden.

Från och med åk 1 skriver eleverna en egen text med tankar, drömmar, planer om framtid och yrkesval.

Bilder och texter sparas för varje elev.

Frågeställningar:

- Vad kan man jobba med?
- Vad är du intresserad av?
- Vill/kan du jobba med det som är ditt intresse?
- Vad kan du nu?
- Vad behöver du kunna/lära dig för att jobba som...?

Begrepp: yrke, arbete, utbildning....

Tillsammans

– FRÅN SKILDA VÄRLDAR

TILL GRÄNSLÖS SAMVERKAN!

Sävsjö Näringsliv
www.snab.nu
www.snab.nu

 Sävsjö
kommun

Med värdefullt och välkommet stöd från

 Sparbanksstiftelsen
Alfa